

Hírsugár

91.

**Az ELFT
Sugárvédelmi Szakosztályának
tájékoztatója**

91. szám

2022. január

Hírsugár

Az ELFT Sugárvédelmi Szakosztályának tájékoztatója

91. szám (2022. január)

ISSN 1417-8257

Felelős kiadó: Pesznyák Csilla, a Szakosztály elnöke

Szerkesztők: C. Szabó István (felelős szerkesztő), Deme Sándor és Déri Zsolt

A Szakosztály honlapja: <http://elftsv.hu/>.

A Sugárvédelem c. on-line folyóirat honlapja: <http://elftsv.hu/svonline/>

Facebook oldal: <https://www.facebook.com/elftsv>

A tartalom

EMLÉKEZTETŐ AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKOSZTÁLY 2021. DECEMBER 6-I VEZETŐSÉGI EGYEZTETÉSÉRŐL.....	1
AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKOSZTÁLYÁNAK SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA	4
SUGÁRMIKULÁS 2021	11
AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKOSZTÁLY 2021. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE	12
VÁLTOZÁS AZ ORSZÁGOS ATOMENERGIA HIVATAL JOGÁLLÁSÁBAN	14
DR. RÓNAKY JÓZSEF (1946–2022) OKL. FIZIKUS – NEKROLÓG.....	15
MEGEMLÉKEZÉSEM RÓNAKY JÓZSEFRŐL	17
JÓSKA ÉS A HÍRSUGÁR.....	19
FELMÉRÉS A HÍRSUGÁRRÓL 2021.....	20

A szerkesztést 2022.01.22-én zártuk le.

A Hírsugárba szánt cikkeket, híreket a felelős szerkesztőnek kérjük beküldeni cszi@t-online.hu

A Hírsugár összes eddigi száma és az aktuális szerzői indexe a Szakosztályt honlapján található

Rajzok: Déri Zsolt

Aki friss sugárvédelmi híreket szeretne kör e-mailben kapni, kérését Katona Tündének e-mailben jelezze (Katona@haea.gov.hu). Közzététel kéressel szintén hozzá lehet fordulni.

Postázási cím változását kérjük a következő címekre egyidejűleg bejelenteni:

ELFT Titkárság <elft@elft.hu>, C. Szabó István <cszi@t-online.hu>

2021-ben az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Sugárvédelmi Szakosztályának tevékenységét az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. támogatta. Ezúton is köszönjük a támogatást!

Paksi
Atomerőmű

EMLÉKEZTETŐ AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKOSZTÁLY 2021. DECEMBER 6-I VEZETŐSÉGI EGYEZTETÉSÉRŐL

A járványhelyzet miatt a vezetőség 2021. december 6-án 12:30-kor online vezetőségi egyeztetést tartott.

Résztevők: Antus Andrea, Bujtás Tibor, Elek Richárd, Katona Tünde, Kristóf Krisztina, Pesznyák Csilla, Petrányi János, C. Szabó István, Szűcs László és Taba Gabriella vezetőségi tagok, illetve Deme Sándor, Pázmándi Tamás, Solymosi József, Pónya Melinda és Soós Hajnalka állandó meghívottak.

Kimentette magát: Déri Zsolt vezetőségi tag, valamint Vincze Árpád állandó meghívott.

A vezetőség határozatképes, a következő napirendi pontokat tárgyalta:

1. Tájékoztató a legutóbbi vezetőségi ülés óta történt fontosabb eseményekről

Előterjesztő: Pesznyák Csilla

Az elmúlt időszakban az ELFT Titkárság által szerkesztett kérdőívet küldtünk ki a Szakosztály tagjainak a Hírsugár elektronikus postázásával kapcsolatban. A 160 fős tagságból 77 fő küldött választ, amelyből 59 tagtársunk kérte elektronikus formában a Hírsugár című kiadványunkat. A vezetőség megvitatta a kérdést és arra a döntésre jutott, hogy azon tagtársainknak is, akik nem jeleztek vissza, elektronikus formában küldjük ki a Hírsugár következő számait.

2. IRPA ügyek

Előterjesztő: Petrányi János

Petrányi János elmondta, hogy az eddigi adatok alapján 296 fő regisztrált az IRPA 2022 kongresszusra és 236 absztrakt érkezett be.

A járvány miatt bizonytalan, hogy személyes jelenléttel teljes mértékben megtartható-e a kongresszus, ezért a normál szervezési teendők mellett párhuzamosan megkezdték a felkészülést a hibrid (jelenléti és elektronikus közvetítés útján megtartott) kongresszus szervezésével kapcsolatban is.

2021. december 16-án online felületen tartják a következő Core Scientific Meeting-et. A következő nagyobb feladat a program megbeszélése és a program összeállítása lesz.

3. Hírsugár

Előterjesztő: C. Szabó István

Herman Attilától a nyomdai megrendeléssel és postázással kapcsolatos teendőket Antus Andrea vette át.

A név és címlista aktualizálását követően a 90. szám postázásra került.

A következő, 91. szám várható tartalma:

- Vezetőségi emlékeztető,
- A Sugárvédelmi Mikulás programja,
- A módosított SZMSZ.

4. SV online

Előterjesztő: Pesznyák Csilla

Pesznyák Csilla elmondta, hogy a Sugárvédelem online Radon tematikus számában három új cikk jelent meg. Ebben a témában még további cikkek vannak bírálat alatt. A szerkesztőség várja még Horváth Ákos és Szűcs László cikkét.

A Sugárvédelmi Nívódíjra benyújtott pályázatok közül Papp Vanda cikke és Homoki Zsolt cikke már a bírálóknál van, Elek Richárd cikkét még várják.

Az SV online számában megjelentetjük az Évzáró rendezvényen elhangzó előadásokat.

5. Sugárvédelmi Mikulás – Évzáró 2021.12.06.

Előterjesztő: Antus Andrea

Petrányi János elmondta, hogy az előadások beérkeztek. A főpróba a délelőtti folyamán lezajlott és sikeres volt.

Antus Andrea hozzátette, hogy az előadásokat Word formátumban majd elkéri az előadóktól, hogy azok az SV-online számában megjelenhessenek.

6. Sugárvédelmi helyesírási gyűjtemény

Előterjesztő: Elek Richárd

Elkészült a Sugárvédelmi helyesírási gyűjtemény. Egy rövid bevezető szöveg megírására Deme Sándort kérték fel.

Úgy gondolják, nem elegendő az egyszeri Hírsugárban való megjelenés. Lehetőleg állandó elérést kellene hozzá biztosítani a Sugárvédelmi Szakosztály honlapján, így lehetővé válna, hogy az elérhető legyen bárki számára és kereshető legyen a számítógépek és telefonok böngészőiben is.

7. Egyebek

Solymosi József javasolta, hogy a jövő évi sugárvédelmi továbbképzést, természetesen az aktuális járvány helyzetet is figyelembe véve, igyekezzünk személyes jelenléttel megszervezni. Erre éppen a járvány alakulása alapján talán ismét a szeptember lenne alkalmas.

Antus Andrea ezt megerősítve hozzátette, hogy az április végi, májusi továbbképzési időpont az IRPA 2022 és az azzal kapcsolatos feladatok miatt sem lenne megfelelő, ezért ő is a szeptember közepét javasolja.

A vezetőségi tagok döntöttek a XLVII. Sugárvédelmi Továbbképzés tervezett időpontjáról. 2022. szeptember 13-15. között szeretnék megtartani a továbbképzést.

javaslat érkezett arra vonatkozóan is, hogy térjünk vissza a korábbi helyszínhez, a hajdúszoboszlói Hotel Békéhez. Az ELFT Titkárság előzetes árajánlatot kér a hoteltől, hogy azt figyelembe véve meghatározható legyen a várható részvételi díj. A helyszín elérhetősége a hotelben végzett felújítások előrehaladásától is függ.

A FELÚJÍTÁSOK ELŐREHALADÁSÁTÓL FÜGGŐEN KATASZTRÓFA TURIZMUSSEL IS SZOLGÁLHATUNK

A 2022. évi vezetőségi ülések tervezett időpontjai:

2022. február 2.

2022. április 6.

2022. május 4. (megj.: az IRPA 2022 miatt tartjuk korábban)

2022. augusztus 31.

2022. november 2.

2022. december 8.

A következő rendezvények időpontja:

2022. május 30–június 3 – IRPA 2022, Budapest, Kongresszusi Központ

2022. szeptember 13–15. XLVII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyam

AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKOSZTÁLYÁNAK SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA

1. ÁLTALÁNOS RÉSZ

A Sugárvédelmi Szakosztály (a továbbiakban Szakosztály) az Eötvös Loránd Fizikai Társulat (a továbbiakban Társulat) részeként, annak alapszabálya szerint működik. A Szakosztály jelen Szervezeti és működési szabályzata (a továbbiakban SZMSZ) csak azokat a Szakosztállyal kapcsolatos kérdéseket foglalja össze, amelyekkel a Társulat szabályzatai nem foglalkoznak.

A Szakcsoport alapító tagja volt a Nemzetközi Sugárvédelmi Társulatnak, az International Radiation Protection Association-nak (a továbbiakban IRPA-nak). 2021. május 1-től a Sugárvédelmi Szakcsoport jogutódja a Sugárvédelmi Szakosztály

A Szakosztály angol neve: „Health Physics Section of Roland Eötvös Physical Society, Hungary”

2. A SZAKOSZTÁLY CÉLJA, FELADATAI

A Szakosztály célja, hogy a Társulat célkitűzéseit a sugárvédelem területén megvalósítsa. A feladatok közül kiemelt fontosságú:

- hozzájárulás ahhoz, hogy a társadalom helyesen ítélje meg a sugárzás és a sugárveszéllyel járó tevékenységek és technológiák hasznát és kockázatát,
- a sugárvédelemmel foglalkozó szakemberek összefogása;
- a magyarországi sugárvédelmi kutatásnak, oktatásnak, a sugárvédelem gyakorlati alkalmazásainak támogatása, színvonalának fejlesztése,
- kapcsolattartás az IRPA-val és más sugárvédelmi szervezetekkel, különösen a környező országok sugárvédelmi társulataival;
- évente továbbképző tanfolyam szervezése.

3. A SZAKOSZTÁLY TEVÉKENYSÉGE

A Szakosztály a 2. pontban megfogalmazott célok elérése érdekében önállóan vagy együttműködve más hazai tudományos egyesületekkel, társaságokkal

- hazai és nemzetközi tudományos rendezvényeket szervez jelenléti vagy online formában, elősegíti a hazai szakemberek ilyen rendezvényeken való részvételét,
- oktatási és továbbképzési tevékenységet végez,
- részt kíván venni a sugárvédelmet érintő jogszabályok, szabványok előkészítésében,
- a Szakosztály a honlapján, elektronikus körlevélben, a „Sugárvédelem” on-line folyóiratában és a Hírsugár kiadványon keresztül rendszeresen tájékoztatja a Szakosztály tagjait a sugárvédelmi tárgyú rendezvényekről, eredményekről, új jogszabályokról, szabványokról és hírekről, továbbá
- rendszeresen együttműködik az IRPA-val és más sugárvédelmi szervezetekkel – mindenekelőtt a környező országokban lévő – sugárvédelmi társulatokkal.

4. A SZAKOSZTÁLY TAGSÁGA

A Szakosztály tagjai

az ELFT azon tagjai, akik kérik felvételüket a Szakosztályba.

A Szakosztály tagok egyben tagjai az IRPA-nak is. A Szakosztály létszámával arányos IRPA tagdíjat a vezetőség rendezvények bevételeiből, pályázatokból, és ha szükséges, póttagdíjból fedezi.

A tagok jogai

A Szakosztály tagjai értesítést kapnak a Szakosztály minden rendezvényéről, megkapják a Szakosztály kiadványait, emellett IRPA közgyűlési küldöttnek, IRPA tisztségviselőnek és bizottsági tagnak választhatóak. A Szakosztály tag joga, hogy részt vegyen a Szakosztály valamennyi rendezvényén.

A tagság megszűnése

A Szakosztály tagsága megszűnik

a tag kérésére,
ha az ELFT tagsága megszűnik.

5. A SZAKOSZTÁLY SZERVEI

a) Vezetőség- és küldöttválasztó taggyűlés (a továbbiakban Taggyűlés)

A Taggyűlés a Szakosztály legfontosabb szerve. Legalább négyévenként össze kell hívni, a társulati Küldöttgyűlés előtt. A Taggyűlés helyéről és időpontjáról a Szakosztály tagjait legalább 15 nappal a tervezett időpont előtt értesíteni kell. A Taggyűlés határozatképes, ha azon a tagok többsége részt vesz. Határozatképtelenség esetén a Taggyűlés az eredeti kezdési időpontnál fél órával későbbi kezdési időpontra előre összehívható, ekkor a Taggyűlés már a megjelent tagok számától függetlenül határozatképes. A Taggyűlésen bármely javaslat elfogadásához a jelenlévő tagok többségének "igen" szavazata szükséges.

A Taggyűlés levezető elnökét a Társulat elnökségével egyetértésben a vezetőség kéri fel.

A Taggyűlés

- nyílt szavazással jóváhagyja a vezetőség által meghirdetett, vagy a jelenlévők által a helyszínen javasolt napirendi pontokat,
- nyílt szavazással jóváhagyja a vezetőség vagy a Taggyűlésen jelenlévők által a jegyzőkönyv vezetésére és hitelesítésére felkért három személyt,
- nyílt szavazással jóváhagyja a vezetőség által korábban felkért öttagú jelölőbizottság összetételét,
- a fenti jóváhagyás hiányában nyílt szavazással dönt egy új jelölőbizottság összetételéről, ez utóbbi esetben 15 perces szünetet kell elrendelni,
- nyílt szavazással megválasztja a jelölőbizottság által javasolt háromtagú szavazatszedő (szavazatszámoló) bizottság tagjait,
- meghallgatja a Szakosztály vezetőségének beszámolóját,
- megvitatja a vezetőség beszámolóját, dönt annak elfogadásáról és meghatározza a Szakosztály előtt álló feladatokat,
- a következő négy évre megválasztja a Szakosztály elnökét, titkárát és a vezetőség további tagjait.
- megválasztja a Szakosztály küldötteit a társulati Küldöttgyűlésbe,
- igény esetén módosítja a Szakosztály SZMSZ-ét vagy új SZMSZ-t fogad el,
- megtárgyalja a napirenden szereplő egyéb kérdéseket és szükség esetén dönt azokban.

b) Rendkívüli taggyűlés

A Szakosztály életét érintő fontos események esetén hívható össze. Összehívásáról a vezetőség dönt. Rendkívüli taggyűlést kell összehívni a tagok legalább egynegyedének írásban előterjesztett kérésére is, a kérés előterjesztését követő 30 napon belüli időpontra úgy, hogy az időpontról és helyszínről a Szakosztály tagok legalább 15 nappal korábban értesüljenek. A rendkívüli Taggyűlés határozatképességének és határozathozatalának rendje megegyezik a Taggyűléssel azzal a megkötéssel, hogy a rendkívüli Taggyűlésen csak a meghívóban megadott napirendi pontok tárgyalhatók meg.

c) Vezetőség

A vezetőséget a Taggyűlés vagy rendkívüli Taggyűlés választja meg a következő vezetőség- és küldöttválasztó taggyűlésig terjedő időpontig. A vezetőség két Taggyűlés között irányítja a Szakosztály munkáját. Megválasztja az IRPA közgyűlés küldötteit, irányelveket ad e küldötteknek a Szakosztály érdekeinek képviselésére.

Legkésőbb mandátumának lejáratát megelőzően 3 hónappal a Szakosztály legalább ötéves társulati tagsággal rendelkező tagjaiból felkér egy öttagú jelölőbizottságot a következő választás előkészítése céljából.

A vezetőség a Szakosztály elnökéből, titkárából és rajtuk kívül a vezetőség további kilenc fő választott tagjából áll. A vezetőségnek nem tagjai, de tanácskozási joggal rendelkeznek a vezetőség által az adott választási ciklusban felkért állandó meghívottak.

A vezetőség évente legalább hat alkalommal ülésezik. A vezetőségi ülés jelenléti vagy online is lehet. Összehívását az elnök és a titkár együttesen kezdeményezik. Az ülésre meg kell hívni az állandó meghívott tagokat is. A vezetőség határozatképes, ha az ülésen a vezetőségi tagok közül legalább a fele, köztük az elnök és/vagy a titkár jelen vannak. Határozathozatalhoz a jelenlévő vezetőségi tagok többségének "igen" szavazata szükséges. Szavazategyenlőség esetén az elnök, távolléte esetén a titkár szavazata dönt.

A vezetőség – a megválasztását követő 15 napon belül – saját tagjai közül megválasztja a szakterületi felelősöket. Az IRPA-val a hivatalos kapcsolatot az elnök és a titkár tartja, de a vezetőség az operatív kapcsolatra külön IRPA összekötőt is választhat.

A környező országok sugárvédelmi társulataival történő együttműködés formáit a vezetőség határozza meg. E tevékenység kiterjed mindenekelőtt a nemzeti rendezvényekre történő meghívásokra, küldött(ek) delegálására, továbbá az IRPA védnöksége alatt megrendezendő regionális rendezvények közös szervezésére.

A vezetőség – a tagok javaslatát figyelembe véve – évente egy vagy két sugárvédelmi emlékérmét adományoz a sugárvédelmi kutatás, illetve gyakorlat terén a Szakosztály valamely tagja által elért kimagasló tevékenységéért.

A vezetőség jóváhagyás céljából köteles megküldeni a Taggyűlés által elfogadott, vagy módosított SZMSZ-t az Társulat Elnökségének.

d) Munkacsoportok

A Szakosztály tagjai hozhatják létre egy szakterület képviselőit, egyes feladatok megoldására. Létrehozásukhoz legalább 10 társulati tag kezdeményezése, vagy a vezetőség határozata szükséges. A Szakosztály tagjai által kezdeményezett munkacsoport megalakítását be kell jelenteni a vezetőségnek. A munkacsoportok tevékenységükről évente beszámolnak a vezetőségnek.

e) Jelölőbizottság

A jelölőbizottság tagjait a vezetőség kéri fel a soron következő Taggyűlés előtt. Tevékenységének szabályait és a bizottság ügyrendjét a jelölőbizottság maga határozza meg.

6. A SZAKOSZTÁLY TISZTSÉGVISELŐI

a) A Szakosztály elnöke

Két Taggyűlés között a Szakosztály és a vezetőség irányítója. Elkészíti a vezetőség beszámolóját a Taggyűlésre. Képviseli a Szakosztályt a hazai és a nemzetközi fórumokon.

b) A Szakosztály titkára

Az elnökkel együttműködve előterjeszti a vezetőség munkatervét, szervezi a Szakosztály és a vezetőség tevékenységét. Az elnök tartós távolléte esetén annak helyettesítője. Az ELFT apparátusával együttműködve a Szakosztály rendezvényeinek szervezője.

c) A szakterületi felelős(ök)

Szakterületi felelős az egy-egy feladat folyamatos ellátásával a vezetőség által megbízott vezetőségi vagy más Szakosztály tag. Amennyiben a megbízott személy nem vezetőségi tag, a vezetőségi ülések állandó meghívottjának kell tekinteni.

7. A VEZETŐSÉG ÉS A TISZTSÉGVISELŐK VÁLASZTÁSÁNAK RENDJE

a) A Szakosztály elnöke és titkára

Elnöknek és titkárnak olyan személy választható, aki legalább öt éve tagja a Szakosztálynak. A Szakosztály elnöke és titkára ugyanarra a funkcióra a közvetlenül következő négy éves ciklusra egyszer újraválasztható. Az elnököt és/vagy a titkárt a Taggyűlés vagy szükség esetén a rendkívüli Taggyűlés választja meg. Személyeikre javaslatot a jelölőbizottság vagy a Szakosztály bármely tagja tehet. A javasolt személy akkor válik jelöltté, ha a nyilatkozik arról, hogy a jelölést elvállalja és a Taggyűlésen jelenlévők többsége egyetért a jelöléssel.

b) A Szakosztály vezetősége

A vezetőségbe olyan személy választható meg, aki legalább 3 éve tagja a Szakosztálynak. A vezetőség tagjaira javaslatot a jelölőbizottság, illetve a Szakosztály bármely tagja tehet. A javasolt személy akkor válik jelöltté, ha nyilatkozik arról, hogy a jelölést elvállalja, és a Taggyűlésen szavazati joggal jelenlévők többsége egyetért a jelöléssel. A jelölőbizottság 11–14 jelöltet javasolhat. A jelölőbizottság jelöltjei között saját tagjai nem lehetnek.

c) A vezetőségválasztás menete

A szavazatszedő bizottság megválasztása után a levezető elnök felkéri a jelölőbizottság elnökét a teljes jelöltlista ismertetésére. A jelölőbizottság külön jelöl Szakosztály elnököt, titkárt és további vezetőségi tagokat.

A szakosztály tagjai ezután kérdéseket tehetnek fel akár a jelölőbizottságnak, akár az egyes jelölteknek.

A továbbiakban megkezdődik az elnökválasztás. A Szakosztály bármely tagja javasolhat újabb jelöltet elnöknek. A Taggyűlés résztvevői kérdést tehetnek fel mind a jelölő személynek, mind a javasolt személynek.

Amennyiben az elnöknek, titkárnak és vezetőségi tagnak javasolt személy vállalja a jelölést, akkor a nyílt szavazás egyszerű többséggel dönt az újonnan javasolt személy elfogadásáról.

Az elfogadott elnökjelölt(ek) abc sorrendben felkerülnek a szavazólapra, amit a helyszínen kell kellő számban elkészíteni. A szavazólapokat az ELFT Titkárság taglistája alapján a szavazatszedő bizottság tagjai osztják ki. A szavazás titkos. Elnök lesz az, aki megkapja az érvényes szavazatok egyszerű többségét (több mint 50%-ot). Ha egyik jelölt sem kapta meg a szükséges egyszerű többséget, akkor új szavazásra kerül sor, ekkor a szavazólapra már csak a két legtöbb szavazatot elnyert jelölt neve kerül fel. (Esetlegesen azonos számú szavazat esetén több). A szavazást addig kell folytatni, amíg egy jelölt meg nem kapja az érvényes szavazatok egyszerű többségét.

Az elnök megválasztása után a titkár megválasztására kerül sor, azonos módon az elnök megválasztásával. Ekkor azonban lehetőséget kell kapnia a jelölőbizottság által javasolt jelölteknek az esetleges visszalépésre.

A titkár megválasztása után kerül sor a vezetőség többi tagjának megválasztására. Az elnök és a titkár megválasztásánál a második helyre került jelölt, amennyiben ezt elfogadja, automatikusan jelöltnek tekintendő a vezetőségbe.

A jelölőbizottság jelöltjeinek módot kell adni az esetleges visszalépésre. Ezután a Szakosztály tagjai új jelölteket javasolhatnak. A szavazólapra azok neve kerül fel ábécé sorrendben, akik nyílt szavazással az érvényes szavazatok többségét megkapták.

A választás titkosan történik. A vezetőség tagja lesz még az a kilenc személy, aki a legtöbb szavazatot kapta. Ha a kilencedik személynél szavazategyenlőség van, akkor ezek között új szavazással kell eldönteni, ki lesz a kilencedik vezetőségi tag.

Ha a vezetőség valamelyik tagja a továbbiakban nem tudja vezetőségi feladatát ellátni, akkor a vezetőség meghívhatja a be nem került jelöltek közül azt a jelöltet, aki az előző választáson a legtöbb szavazatot kapta.

A vezetőség működőképessége és határozatképessége fenntartása mellett dönthet úgy, hogy eggyel kevesebb taggal folytatja működését.

Elnök vagy titkár esetében rendkívüli taggyűlés választ elnököt vagy titkárt, eddig az időpontig az elnök és a titkár egymást kölcsönösen helyettesíthetik.

8. A SZAKOSZTÁLY GAZDÁLKODÁSA

A Szakosztály a Társulat szabályai szerint gazdálkodik. A gazdálkodásért az elnök a felelős, és évente beszámol a vezetőségnek, illetve négyszer évente a Taggyűlésen a tagságnak.

9. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Ezt a módosított SZMSZ-t a Szakosztály 2021. évi Taggyűlésén, 2021. szeptember 15-én fogadta el. A módosított SZMSZ akkor lép hatályba, ha azt a Társulat Elnöksége elfogadta.

Zalakaros. 2021. szeptember 15.

Antus Andrea
a Szakosztály titkára sk.

Pesznyák Csilla
a Szakosztály elnöke sk.

A Szakosztály fenti Szervezeti és Működési Szabályzatát a Társulat Elnöksége 2022. január 12-én hagyta jóvá.

Melléklet

A Sugárvédelmi Emlékérem odaítélésének szabályai

A vezetőség évente Sugárvédelmi Emlékérmet adományozhat a Szakosztály legfeljebb két tagja részére a Szakosztály céljainak megvalósításában, különösen

- a sugárvédelmi kultúra terjesztésében,
- a sugárvédelmi kutatásban, illetve a gyakorlati sugárvédelemben,
- a sugárvédelmi műhelyek, iskolák teremtésében, fejlesztésében,
- a sugárvédelmi jogszabályalkotásban elért kiemelkedő tevékenységek elismerésére.

A díjazott személyére a Szakosztály bármely tagja tehet írásbeli javaslatot, legkésőbb a vezetőség által meghirdetett időpontig beérkezően. A javaslatot meg kell indokolni. A vezetőség saját hatáskörében is tehet javaslatot.

A díjazott(ak) személyéről a vezetőség dönt, lehetőleg konszenzussal, annak hiányában titkos szavazással, egyszerű többséggel. A vezetőség a döntéskor figyelembe veszi a jelöltnek a Szakosztály érdekében végzett tevékenységét is. A vezetőség tagjai hivatali idejük alatt nem részesülhetnek a kitüntetésben. Egy személynek csak egyszer adományozható az Emlékérem.

Az Emlékérem átadására minden évben a Szakosztály évi nagyrendezvényén kerül sor. A díjazott az Emlékérem mellé oklevelet is kap.

SUGÁRMIKULÁS 2021

Tisztelt Tagtársak!

Tisztelt Kollégák!

Az ELFT Sugárvédelmi Szakosztálya ebben az évben is megtartja az évzáró Sugárvédelmi Mikulás rendezvényét.

Sajnos az idei évben is csak online formában van lehetőség erre.

A rendezvény időpontja: 2021 december 6. 14:00–17:00

Az online évzáró rendezvényünk tervezett programja a következő:

Sorrend	Előadó	Az előadás témája, címe	Időtartam
1.	Pesznyák Csilla	Köszöntő Beszámoló a sugárvédelmi szakosztály 2021. évi tevékenységéről	10 perc
2.	Petrányi János	Beszámoló az IRPA 2022-ről	10 perc
3.	Katona Tünde	Változások az OAH jogállásában	15 perc
4.	Szűcs László	A magyar metrológiai intézet és a sugárvédelem	20 perc
5.	Porubszky Tamás	Az orvosi röntgenberendezések minőségügyének története	20 perc
6.	Osváth Szabolcs	Digitális variancia angiográfia alkalmazásai	20 perc
7.	Jakab Dorottya, Pázmándi Tamás, Zagyvai Péter	A környezeti sugárvédelmi mérések kiértékelésének és a mérési eredmények elemzésének gyakorlati szempontjai	15 perc

Sorrend	Előadó	Az előadás témája, címe	Időtartam
8.	Papp Vanda	Investigation of the structure of binders related to the final disposal of radioactive waste	10 perc
9.	Hajdú Dávid	Reproduction of shielding concrete activation measurements by simulations	10 perc
10.		Támogatói videó – MVM Paksi Atomerőmű Zrt.	5 perc
11.	Pesznyák Csilla	Zárszó	5 perc

A programot a felkért előadók visszajelzése után véglegesítjük.

A rendezvényen való részvételhez csatoltam egy leírást.

Reméljük, hogy minden kedves, a sugárvédelem területén tevékenykedő kollégával, ha csak az online térben is, de találkozunk december 6-án és mindenki számára hasznos rendezvénnyel zárhatjuk a 2021-es évet.

Baráti üdvözzel, a Sugárvédelmi Szakosztály vezetősége nevében:

Antus Andrea

AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKOSZTÁLY 2021. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE

Pesznyák Csilla

Az elmúlt évben szakcsoportunk neve szakosztályra változott, és az ELFT alapszabálya alapján ez évben minden szakosztálynak újra kellett választani a vezetőségét, így egy rövid, kétéves vezetőségi ciklust zártunk.

Nagy örömünkre a pandémiás helyzet lehetővé tette, hogy a XLVI. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyamot személyes részvétellel szervezzük meg Zalakaroson szeptember 14–16 között. A tanfolyamon 162-en vettek részt, három cég állított ki. Összesen 39 előadás hangzott el, ezen felül két kerekasztal megbeszélés volt a radon és az online sugárvédelmi oktatás témában.

A tanfolyam második napján vezetőségválasztó taggyűlést tartottunk. Az új vezetőség tagjai: elnök: Pesznyák Csilla, titkár: Antus Andrea, tagok: Bujtás Tibor, Déri Zsolt, Elek Richárd, Katona Tünde, Kristóf Krisztina, Petrányi János, C. Szabó István, Szűcs László, Taba Gabriella. Állandó meghívottak: Deme Sándor, Pázmándi Tamás, Pónya Melinda, Solymosi József, Soós Hajnalka és Vincze Árpád.

A taggyűlés a Szakosztály Szervezeti és Működési Szabályzatát módosította, az ELFT elnöksége 2022. januári Elnökségi értekezletén jóváhagyta.

A banketten kerültek átadásra a Nívódíjak, valamint a Sugárvédelmi Emlékérmek. Ez évben a vezetőség Fehér Ákosnak és Porubszky Tamásnak

adományozott Sugárvédelmi Emlékérmét. A múlt évben kitüntetett Vincze Árpádnak is csak most sikerült személyes átadni az elismerést.

A Nívódíjat a Somos Alapítvány jóvoltából a következő kollégák érdemelték ki: Elek Richárd (1. díj), Homoki Zsolt (2. díj), Papp Vanda (3. díj és közönség díj).

A vezetőség gratulál mind a kitüntetetteknek, mind a Nívódíj nyerteseinek, sok sikert kíván további munkájukhoz.

A továbbképzés sikerességéhez nagyban hozzájárultak támogatóink is, akiknek külön köszönetet szeretnék mondani: **MVM Paksi Atomerőmű Zrt, Somos Alapítvány, Gamma Műszaki Zrt, Radchem Kft, GIHM GmbH, Canberra Packard Kft, Varian Medical System Hungary Kft, Izotóptech Zrt.**

Legnagyobb sajnálatunkra a Sugárvédelmi Mikulást már csak online sikerült megszervezni a koronavírus esetszámainak jelentős megnövekedése miatt. A kollégák hét előadással készültek különböző sugárvédelmi témákban.

Az elmúlt évben a vezetőségi ülések kéthavonta voltak, előre meghatározott időpontokban, online Zoom, illetve Webex felület használatával.

Létszám és tagdíjfizetés: A szakcsoport létszáma mára mintegy 157 fő, az előző ciklusban 160 fő volt. A létszám nem változott, lényegesen, némi fluktuáció látható. A tagdíjfizetés minden évben nehézkes.

Kapcsolattartás: A tagsággal és az érdeklődőkkel igyekszünk folyamatos kapcsolatot tartani körlevelek útján, a Hírsugár segítségével, és a szakosztály honlapján keresztül: <https://elftsv.hu>

A szakosztálynak lett Facebook oldalai is: <https://www.facebook.com/elftsv>

Hírsugár: A felelős kiadó Pesznyák Csilla, a Szakosztály elnöke, szerkesztők C. Szabó István (felelős szerkesztő), Deme Sándor és Déri Zsolt. A Hírsugár 83. számában megjelent a Sugárvédelmi Kisokos, remélhetőleg segíti a kollégák mindennapi munkáját. A 87. számban emlékeztünk meg a Hírsugár 25 éves évfordulójáról. Jelenleg a 91. szám az aktuális.

Sugárvédelem on-line folyóirat. A főszerkesztő Vincze Árpád, a szerkesztő Pesznyák Csilla, a technikai szerkesztő Deme Sándor, a szerkesztőbizottság a mindenkori vezetőség. Külön kiadványban megjelennek a Továbbképző Tanfolyam előadásai. 2021-ben sikerült az első számot nyolc cikkel zárni, és

megnyitottuk a következő számot, ami a radon mérés technikájával foglalkozik, eddig már három kézirat megjelent, és további három lektorálás alatt van. Nagyon várjuk további kéziratok érkezését.

Az IRPA Európai Vezetők 18. Találkozóján részt vett Pesznyák Csilla és Petrányi János.

Az IRPA2022 Európai Kongresszus szervezése folyamatban van, az előzetes részeredmények nagyon biztatóak, köszönöm a helyi szervezők önzetlen munkáját. A kongresszus honlapja megtalálható a következő linken: <https://akcongress.com/irpa2022/>

Köszönöm a leköszönő vezetőség kétévi munkáját, és köszöntöm az új vezetőséget, sok sikert kívánva az elkövetkező négy évhez.

A vezetőség nevében köszönöm a Tagság kitartó támogatását és aktív részvételét.

VÁLTOZÁS AZ ORSZÁGOS ATOMENERGIA HIVATAL JOGÁLLÁSÁBAN

**- A 2021. évi Sugárvédelmi Mikulás rendezvényen elhangzott előadás
kivonata**

Katona Tünde

Az Országgyűlés 2021. november 9-én fogadta el az atomenergia-felügyeleti szerv jogállásával összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi CXIV. törvényt, mely az alábbi öt törvényt módosítja:

- 1) a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény;
- 2) a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény;
- 3) a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény;
- 4) a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény;
- 5) az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Atomtörvény).

2022. január 1-én a felsorolásban szereplő első négy törvény módosítása és az Atomtörvény módosításainak egy része hatályba lépett, ezek alapján az Országos Atomenergia Hivatal különleges jogállású szervként önálló szabályozó szervvé vált, élén az elnökkel és elnökhelyettesekkel; ilyen jogállású szervek jelenleg még a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, valamint a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága.

Az önálló szabályozó szerv a központi közigazgatás egy kivételes szervtípusa. Kivételességét az adja, hogy noha a központi közigazgatás része, amely alapvetően a kormány alárendeltségében működik, mégis független a kormánytól és az

ágazatért felelős minisztertől. Függetlenségének az általa felügyelt piaci szektorral szemben is fenn kell állnia. Ennek az autonómiának az indoka az önálló szabályozó szerv által végzett speciális szabályozó hatósági tevékenység, amely egyesíti magában a jogalkotás és a hatósági jogalkalmazás jellegzetességeit.

2022. május 1-jén fognak hatályba lépni az Atomtörvény azon módosításai, amelyek felhatalmazzák az Országos Atomenergia Hivatalt rendeletek megalkotására, többek között az atomenergia alkalmazása körében a sugárvédelem érvényesítése érdekében, amelyre vonatkozó előírásokat most kormányrendeletek, illetve miniszteri rendeletek szabályoznak. A megjelenő OAH rendeletekről a hivatal tájékoztatást fog adni a honlapján keresztül.

Végeredményben a jogállás változás következtében erősödik az Országos Atomenergia Hivatal, mint nukleáris biztonságért felelős regulátor szervezeti függetlensége, ennek megfelelően maga határozza meg szervezeti struktúráját a törvény adta kereteken belül, továbbá a rendelkezésre álló költségvetési keret figyelembevételével maga határozza meg az alaplétszámát is.

DR. RÓNAKY JÓZSEF (1946–2022) OKL. FIZIKUS – NEKROLÓG

Dr. Rónaky József 1946. december 7-én Pécsen született, 1965-ben érettségizett a Nagy Lajos Gimnáziumban. 1970-ben okl. fizikusként végzett az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen, ahol három évvel később egyetemi doktorrá avatták. Szakmai pályafutását a Központi Fizikai Kutatóintézetben kezdte, majd a Magyar Optikai Művek lézerfejlesztési osztályvezetőjeként folytatta. 1979–1999. között a Paksi Atomerőműben sugárvédelemmel és nukleáris biztonsággal kapcsolatos beosztásokban (fizikus, dozimetria szolgálatvezető, főmérnök, balesetelhárítási vezető) dolgozott. Aktív tagja volt Paks képviselőtestületének, eredményes, több cikluson átívelő tevékenysége elismeréseként 1999-ben Pro Urbe Emlékérmet kapott. 1999-ben elfogadta az OAH főigazgatói megbízatást, melyet nyugállományba vonulásáig magas színvonalon ellátott. „Az atomenergia

alkalmazásának biztonságát szolgáló eljárások kutatása” című PhD dolgozatát sikeresen védte meg a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskolájában 2007-ben.

Dr. Rónaky Józsefnek az Eötvös Loránd Fizikai Társulat a sugárfizika és a környezettudomány területén elért eredményeiért 2007-ben Bozóky László-díjat adományozott.

A paksi atomerőmű nukleáris biztonsága érdekében, továbbá a hazai nukleáris létesítmények biztonságának társadalmi és nemzetközi elismertsége érdekében kifejtett több évtizedes elkötelezett, magas színvonalú tevékenységéért 2009-ben a Hevesy György-díjat adományozta az MTA elnöke fizikus kollegáinknak.

2013. március 8-án „a hazai atomenergia biztonságos felhasználása érdekében végzett példaértékű munkássága, vezetői tevékenysége elismeréseként” a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje (polgári tagozat) állami kitüntetést, majd 2014. december 18-án az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. által alapított Héliosz-díjat vehette át dr. Rónaky József a paksi Erzsébet Nagy Szállodában tartott évzáró ünnepségen.

2015. november 9-én, a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat keretében „a nukleáris energia sikeres hazai felhasználásában, a Paksi Atomerőmű blokkjainak biztonság- és teljesítmény-növelésében nyújtott közreműködéséért, a nukleáris terrorizmus elleni védelem hazai elemzésének bevezetéséért és irányításáért; a védettség fogalmának a magyar jogrendszerbe és gyakorlatba való bevezetéséért; valamint a Püspökszilági Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló korszerűsítésében, biztonságnövelésében és a Bábaapáti Nemzeti Radioaktív Hulladéktároló létrehozásában játszott irányító szerepéért” indoklással kapta dr. Rónaky József a Wigner Jenő díjat. A szakmai elismerések felsorolása során még említésre méltó, hogy barátunk 2013. május 16-án lett a Magyar Mérnöki Kamara (MMK) tiszteletbeli tagja, és a jelvényünket is büszkén viselte.

Figyelemre méltó a következő méltatás, mely a kitüntető cím átadásakor olvastunk fel: „Dr. Rónaky József a Központi Fizikai Kutatóintézetnél, majd a Magyar Optikai Műveknél folytatott tudományos kutatói és fejlesztési tevékenységek után, 1979-ben csatlakozott a Paksi Atomerőmű Vállalathoz. Pakson különböző vezető beosztásokban feladata a nukleáris biztonsági, a sugárvédelmi, valamint az üzemanyag-gazdálkodási feltételek, szervezeti háttér és műszaki-tudományos kultúra megteremtése, majd irányítása volt.

1999-től az Országos Atomenergia Hivatal főigazgatója. Ebben a minőségében elsődleges felelőssége – egyebek mellett – a magyarországi nukleáris biztonság szavatolása. A Hivatal által támasztott szigorú követelményeknek és az engedélyesek következetes ellenőrzésének köszönhető, hogy a magyar nukleáris létesítmények, mindenekelőtt a paksi atomerőmű nukleáris biztonsága nemzetközileg elismerten magas színvonalú.

Dr. Rónaky József nemzetközileg ismert és elismert szakember, személyében képviseli a magyar nukleáris szakmai kultúrát. Sokat tett a nukleáris biztonság iránt elkötelezett szakembergárda kineveléséért és az intézményrendszer működtetéséért. Kiemelkedő szerepe volt a független nukleáris szakértők

jogintézményének kialakításában, és abban, hogy a szakértő jelölteket az engedélyesektől független hivatásrendi köztestületként a Magyar Mérnöki Kamara szervezetei minősítsék.”

A nukleáris szakma képviselői hálásan gondolnak rád, nyugodjál békében kedves barátunk, Jóska!

Szerkesztette: Sipos László József, a nukleáris szakértőket Minősítő Bizottság tagja

MEGEMLEKEZÉSEM RÓNAKY JÓZSEFRŐL

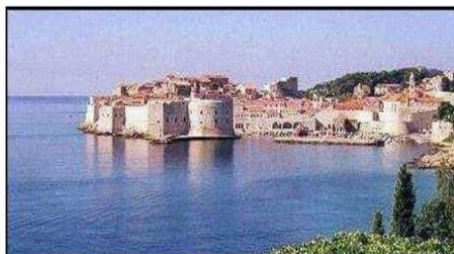
Amikor megkaptam a hírt Osvay Margótól, hogy Rónaky József elhunyt és elolvastam a hivatalos értesítést az interneten, nagyon megdöbbentem, váratlanul ért. Mai szemmel a 75 év nagyon korai a távozáshoz, különösen, ha egy számomra kedves, értékes kollegáról, barátról van szó.

Magas, nyúlánk alakja, kedvessége és figyelmissége irányomban sokszor eszembe jutott, amikor Pesten jártam. Az OAH közelében laktam öcsémnél, és ilyenkor emlékeztem nála tett „hivatalos” látogatásaimra. Jóskával (remélem szabad így neveznem a megemlékezésben is) tulajdonképpen munkakapcsolatban ismerkedtünk meg, miután én Zágrábba költöztem és ott dolgoztam szilárdtest dozimetriai témakörben. Már nem emlékszem, mikor találkoztunk először, de már ismertem, amikor egy horvát küldöttség tagjaként a paksi atomerőmű látogatásánál újra találkoztunk. Itt nem szeretnék megemlékezni arról, hogy Jóska a nukleáris szakma kiemelkedő és meghatározó egyénisége volt, ez egyértelmű és ezt nálam erre hívatottabbak sokkal jobban tudják kifejezni. Én inkább a kiváló szakember, felelősségteljes magasrangú vezető emberi tulajdonságaira emlékszem vissza. Ezt én akkor értékeltem igazán, amikor mind a ketten, Jóska, mint a Eötvös Loránd Fizikai Társulat Sugárvédelmi Szakcsoportjának elnöke, én, mint a Horvát Sugárvédelmi Társaság elnöke együtt szerveztük az IRPA Regionális Kongresszusokat 1999-ben Budapesten, illetve 2001-ben Dubrovnikban.

**IRPA Regional Congress on
Radiation Protection in Central Europe**

RADIATION PROTECTION AND HEALTH

*Dubrovnik, Croatia
May 20 - 25, 2001*

PROGRAMME

Rónaky József tagja volt a dubrovniki kongresszus Tudományos Bizottságának, támogatta a szervezést is.

IRPA Regional Congress, Dubrovnik, May 20-25, 2001

3

Scientific Committee

Chairwoman:

Mária Ranogajec-Komor Croatia

Members:

Klaus E. Duftschmid	IRPA
Zdenko Franić	Croatia
Natalia Golnik	Poland
Alfred Hefner	Austria
Klaus Henrichs	Germany
Rafael Martinčič	Slovenia
Saveta Miljanić	Croatia
Constantin Milu	Romania
Denisa Nikodemová	Slovakia
Bogomil Obelić	Croatia
Maja Osmak	Croatia
József Rónaky	Hungary
Josef Thomas	Czech Republic
Paolo Vecchia	Italy

Részt vett természetesen a kongresszuson. A banketten, mint a korábbi kongresszus szervezője, Denisa Nikodemovával, mint a következő kongresszus szervezőjével együtt köszönték meg a szervezést.

Bár nekem ez a kongresszus fontos esemény volt és maradt az életemben, de ez a mozzanat, gesztus különösképpen hatott rám és maradt meg emlékezetemben. Az OAH főigazgatója, a Sugárvédelmi Szakcsoport elnöke itt is megmutatta, hogy szalmái kiválósága mellett elsősorban értékes, figyelmes ember.

Emlékezni fogok Rád.

Ranogajec Mária

JÓSKA ÉS A HÍRSUGÁR

Jóskát a Sugárvédelmi Szakcsoport 1996. május 23-án választotta meg elnökének, majd az ismételt megválasztása révén 2003-ig volt a Szakcsoport elnöke. Elnökként rögtön megválasztása után kezdeményezte egy rendszeres kiadvány megjelentetését, aminek ideiglenesen a Hírsugár nevet adta. Ez a név mindenkinek tetszett, állandó név lett. A Hírsugár első száma 1996 szeptemberében jelent meg. Így lett Jóska nem csak Hírsugár kezdeményező, de keresztapa is.

Az első szám nyitócikke lett az Elnöki bevezető, amelynek egy részlete a következő:

Elnöki bevezető

Jó hír az ELFT Sugárvédelmi Szakcsoport tagjai számára, hogy útnak indítjuk rendszeresnek szánt hírlevelünket. Negyedévenként akarjuk megjelentetni, ez attól is függ, mennyi érdekes hírt tud Deme Sándor kollegánk, a szerkesztő összegyűjteni. Kérem tehát a szakcsoport tagjait, segítsék munkáját hírek, információk beküldésével. Egyelőre a Hírsugár (ha valaki tud jobb, találóbb nevet, örömmel vesszük) a jó öreg Gutenberg módszerével, papíron készül, de azt hiszem, rövid időn belül áttérhetünk az elektronikus módszerek valamelyikére is.

Nos, immár a 91. Hírsugár számnál tartunk. A nemrégiben végzett felmérés alapján tagjaink túlnyomó többsége a Hírsugár elektronikus változatát kéri, így a mostani számot is zömmel elektronikus formában kapják meg kollégáink, mindössze 20 papírpéldányt fog titkárunk, Antus Andi postázni tagjainknak.

DS

FELMÉRÉS A HÍRSUGÁRRÓL 2021.

Minden kérdésre kötelező választ adni, amennyiben Önt valamelyik kérdés nem érinti, úgy kérjük oda tegyen egy pontot, vagy gondolatjelet és úgy már beküldhetővé válik a kérdőív.

Tisztelt Tagtársak!

A környezetünk védelme érdekében, ha ez kellő támogatást nyer a tagság részéről, a Fizikai Szemléhez hasonlóan minél nagyobb arányban szeretnénk áttérni a Hírsugár elektronikus úton történő forgalmazására.

Ennek felmérésére elkészült egy kérdőív, amely az alábbi linken elérhető:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeO0iNEMvdfAazmu4XyOPADQ1IQ_Ozm58T0y1W0TRVy2O9XxA/viewform?usp=sf_link

Felhívom a figyelmet, hogy **minden kérdésre kötelező választ adni, amennyiben Önt valamelyik kérdés nem érinti, úgy kérjük oda tegyen egy pontot, vagy gondolatjelet** és úgy már beküldhetővé válik a kérdőív.

Kérünk mindenkit, hogy a kérdőívet **2021. december 3-ig** töltse ki és az időközben megváltozott elérhetőségeit (levelezési cím, e-mail cím) ezen keresztül jelezze az ELFT Titkárságnak.

A Hírsugár következő, 90. számát még a megszokott postai úton juttatjuk el minden tagtársunkhoz.

Köszönjük az együttműködést!

Baráti üdvözlettel:

Antus Andrea

*Kötelező

Az Ön neve: *

Saját válasz

Milyen formában kéri a Hírsugarat? *

Postai úton

Online

Amennyiben postai úton milyen címre?*

Saját válasz

Amennyiben online milyen e-mail címre? *

Saját válasz

Amennyiben bármilyen adata megváltozott az elmúlt években, kérem tüntesse fel: *

Saját válasz

Küldés

Online: 63 fő

Postai: 19 fő

Milyen formában kéri a Hírsugarat?

82 válasz

